

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Elogia Societatis Iesv Sive Propvgnacvlvm: Pontificum,
Conciliorum, Cardinalium, Antistitum, nec non
Imperatorum, Regum, Principum & aliorum Virtute,
Religione, omniq[ue] Literatura illustrium (etiam ...**

Gomez, Cristobal

Antverpiæ, 1681

4. Class. Principes, Archid.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38486

CLASSIS IV.

A PRINCIPIBVS.

ET

ARCHIDVCIBVS.

1. **A** FERDINANDO PRINCIPLE Cardinali, verè Catholico, Hispano, Austriaco, ac belli Fulmine, ex cuius voluntate agrotantium cura omnis in castris penes solam Societatem fuit, qui præclaro exemplo apothecam suam patere voluit in usum militis, & multo argento subuenit miserorum egestati, tanta sollicitudine pietatis, ut mitteret indies Emmanuelem Guzmanum eleemosynarum prefectum, qui seiscitaretur ex Patribus, satisne ad agrum militem iuandum esset aris: ac, si non esset, continuo numeraret. Valuit Principis exemplum ad imitationem. Magnatum multæ, & Tribunorum diem sibi quisque sumebant in exercitium liberalitatis. Non raro fuit, cum Patrum humeris efferrentur funera, Patrum manibus terra mandarentur. Subinde viginti amplius cadauera pariter in tumulum illata. Delectauit omnes quidem, sed vel maxime Principem, ea Societatis Charitas. Sape illam auditus magnificis commendare verbis, ac dicere, numquam sibi Patres istiusmodi vilos. Sed neque is tum morbus magnis Caputibus pepercit. Periere Dux Lermensis, Campi Magister Generalis; Grimberganus Comes, Principis Oeconomus; & dignus immortalitate Marchio Aytoua, supremus armorum Gubernator: inter ipsas Patrum manus mortui omnes. Hac prima Castra sub Ferdinando Principe fuerunt. Ita apud Imag. t. sec. Soc. lib. 6. fol. 815.

Admirabilis in agrotantium militum cura.

Et in Missione Castrensi.

AB EODEM Cuius de nobis, Missioneq; Castrensi testimonium, an preconium, iam Orbis audiuit. Quin etiam grates (quod vix dici modestia nostra sinit) grates, inquam, de præstita in Castris opera dig-

221128

vatus agere coram Nobilitate, coram Tribunis & milite, quantum Patribus tribuit honoris, tantum & stimuli ad difficultates exhauriendas, ad superanda pericula, ad mortem ipsam, si ex Regis Catholici, ex Religionis usu erit, oppetendam addidit Societatis amantiſſimus Princeps. Sic Ibid. fol. 817. Cuius in eandem Societ. beneuolentiam magna testimonia partim expressa literis ad fratrem Philippum Regem datis manifestant; quæ non ignota habent Belgæ. Ibidem fol. 888.

2. A LEOPOLDO Austriaco Archiduce, qui nostris lætus incrementis, ad Albertum Principem literas dedit, quarum aliqua pars hæc erat. Magnam animo voluptatem capio, cum ex optimis viris intelligo, tantum in dies iuuenturis, & ingeniorum delectum ad Christi signa sub huius Societatis auspicijs in Belgio vestro conuolare, vt vna Tirocinij domus tot Sacræ militiæ contubernalibus minime sufficiat. Deinde Societatem obnixè commendans, inter causas hanc quoque ponit, Quod cuique fit exploratissimum, sicubi dicta Societas toto Orbe Christiano liberam suam munia obeundi facultatem adepta est, ibidem semper Apostolicam fidem miris accessionibus amplificatam fuisse; contra vero, eos qui eandem aut occultis cuniculis subruere, aut aperto Marte suis finibus exturbare sunt conati, incomparabili rerum suarum, ac præsertim Orthodoxæ fidei dispendio, temeritatis suæ pænas luiffe. Hæc & plura Leopoldus vbi supra fol. 888.

In iuuentutis educatione.

Et fide Catholica amplificanda.

3. AB ALBERTO PRINCIPLE, cui hæc à Leopoldo scripta tantopere probabantur, vt tale ille de nobis responsum daret. Sane, inquit, certum est, Societatem illam Ecclesiæ Dei, & nostræ Religionis verè Catholicæ, non laboribus, non vitæ parcendo, prodesse quamplurimum, & eandem quaquauerſum toto terrarum Orbe propagare, & restaurare. Quapropter æquum est, vt eiusdem Societatis obsequia agnoscant omnes Principes, & populi Catholici. Nos quidem hactenus ea de causa Societatem hanc singulariter commendatam habuimus, & in posterum, quidquid ad eius tutelam, & incrementa pote-

Pro qua restauranda, nec vita, nec laboribus parcat.

Ideo ab omnibus Principibus, & Catholicis æstimanda.

rimus, libenter impendemus: nec Officio nostro pro viribus vniquam deerimus, dabimusque operam sedulo, ut eadem Societas celsitudinis vestrae tam amicae & fidae commendatione, quandocumque sese obtulerit occasio, perfruatur. Hæc Albertus, qui nec magnificentius promisit patrocinium suum, quam præstitit. Ut enim Collegiorum pleraque taceamus, de Ruremundano certè susceptâ singulari curâ, ad Hermanum Comitem Bergensem Geldriae Prouinciæ Præfectum ita scripsit aliquando. Negotium, inquit, illud mihi admodum cordi est, ob fructum eximium, qui inde diuina opitulante gratia exspectatur, sigillatim ob bonam iuuentutis institutionem hocce tempore tot hæresibus deprauato: quem fructum non solum Ruremundana mea, sed & omnes aliæ ciuitates vicinæ, & in primis Venlona, utpote proxima, maximeque populosa participabit. Hucusque tantus Princeps. Ibid. fol. 888.

Eximij
fructus ex
eius Colle-
gij.

Archid.
Caroli be-
nignitas in
socijs exci-
piendis.

4. A CAROLO Archiduce Austriaco: in Styria Collegium, quod ille diu exoptabat, Græcij constitutum, duodecim initio incoluere: Princeps postmodum quam aduenerant ad se socios aduocat, porrectaque gentis more dextera, atque omni benignitatis genere excipiens, ac lætitia gestiens, initium in hæc verba loquendi fecit. Potestis, inquit, mihi merito credere, me desiderio desiderasse hunc aduentum vestrum. Postque multa, quibus de ea re sibi ipsi gratulatus est, addidit: Principio quidem non deerunt vobis difficultates, siquidem eritis veluti oues inter lupos: sed persuadeatis vobis, me fore vobis patronum, & Patrem, & omnia. Ingentis animi amor, & beneuolentia hæc est. Ita Par. 4. Hist. Soc. lib. 1. n. 73.

Societati
benefacere,
est de Rep.
benemereri.

Eius Colle-
gia vrbium
præsidia.

5. A PRINCIPIBUS Anonimis etiam Austriacis: quorum fauor, ac beneuolentia in Societatem eò excreuit, ut nisi magnitudinis pietatisque sue rationem habuissent, modum excessisse videri possit. Igitur in eam opinionem venerant inclyti & rei Catholicae, ac Societatis studiosissimi Principes, ut cum nobis benefacerent, crederent, se de Republica bene mereri. Collegia pro Vrbium præsidij habebant: neque tutiorem armis quam nostra vigi-
lantia

lantia Religionem, existimabant. Sic in Imag. 1. sec. Soc. lib. 2. cap. 4. fol. 212.

6. A LVDOVICO Ioannis III. Lusitani Regis fratre, ac Principe serenissimo, qui de capessendo communi cum socijs vita genere, serio cum Borgia, constanterque deliberavit: perfecturus haud dubie, nisi Ignatius primo, ratus futurum magis è Dei gloria, si talis vir è fratris Regis latere non discederet; tum etiam præpropera mors votis sanctissimis tanti Principis interuenisset. Quod non parum facit ad commendationem Societatis alte impressam animis, & affectibus Lusitanorum Principum. Ita Ibidem lib. 5. cap. 9. fol. 657.

Socijs adnumerari expetit Lusitani Regis frater.

7. A SIGISMUNDO Principe Transylvania qui indolem præferebat, quam fingi votis posset egregiam, ac religionis verè studium supra etatem. Lelesius noster ad eius institutionem videbatur factus diuinitus: adeo & amabatur, & colebatur à puero: sub eius Magisterio, audebat ille (quod necesse erat inter omnia heretica) murum se opponere pro domo Dei. Ita Par. 5. Hist. Soc. to. 1. lib. 4. num. 66. Porro Sigismundus cum etatis accessu ad omnem proficiebat virtutem, qui suum studium erga Societatem, & Catholicam fidem egregijs literis, per quas de supplemento Sociorum misso Patri Generali gratias agit, ostendit: ostenditque magis cum Societas in Transylvania à tanto Principe, & Senatu defenditur contra tumultuantem plebem. Ita Ibidem lib. 7. num. 44. & 46. Et cum Heretici conantur Hereticum Hominem Principi Magistrum obtrudere: illius constantia in eo recusando fuit maxima: totumque certamen suo mox Magistro Lelesio per epistolam declarauit, hac apposita clausula. Iam facile poteris coniecere, qui sumus futuri in religione Catholica defendenda, & propaganda, cum tam fortiter, & constanter (liceat nobis aliquid, mi Pater, de nobis prædicare) restiterimus eorum conatibus. Optime vale. Albæ Iulix 12. Iulij, Sic Ibid. lib. 8. n. 45.

Sub eorum disciplina Sigism. Rakoci Transylvania Princeps educatus.

Eius erga Societatem studium: quam defendit contra tumultuantem plebem.

Constantia Principis Societatis Magistro retinendo.

AB EODEM: Cum Engedini Prouincialis haberetur Conuentus; multis diebus à Calvinianis, & Arianis acriter declamatum, vt tandem religionis causa traheretur, & Societas, vt Idololatriæ Se-

Et in Transylvania conseruanda.

mina-

minarium, exturbaretur à Regno Translyuano. Oratio Patrum Societatis ad Principem in Comitibus habita, satis fortis neruosaque contra Hereticorum contumaciam. Satis per se animatus erat ad defendendam & Societatis, & religionis causam Sigismundus, nec parum

Etiam Regni & vitæ discrimine.

Sed tandem decretis Hereticorum de nostro exilio inuitus subscribit.

A Societate in omni virtute ac literis se educatum fatetur.

Viaticum Patribus exultantibus dat.

Et perhonorificum de eorum virtute ac innocentia testimonium.

animi illa oratione accessit: Iurasse dicitur, Se cum Societate pariter, vel occasurum, vel discessurum. Et ad Prouincialem Campanum scripsit, se Patres, ac Religionem, vel cum Regni, & vitæ suæ iactura tegere conaturum. Sic Ibidem lib. 8. num. 49. Sed tandem Hereticorum astutijs decernitur Societati exilium è Translyuania: quorum admotus terror Principem ipsum Sigismundum vel inuitum adegit, ut impio Decreto subscriberet. Non permittitur, ut quisquam sociorum in Translyuania maneat: etiam Lelesius, qui Principem à prima pueritia educarat, aeger, & morti proximus summa hieme Alba eicitur. Oratio discedentium Patrum ad Principem doloris, & amoris plena fuit: quibus eiusdem Principis Sigismundi nomine responsum est: Agnoscere eum se ab Societate ad omnem virtutem, & pietatem recte fuisse institutum, & in literis eorumdem opera non mediocres progressus fecisse. Causam eiectionis fuisse Regnicolas, quibus obistere Princeps nequiverit, cum magnam habeant libertatem prout voluntas tulerit, decreta condendi: futurum se perpetuo sui similem; inque fide Catholica permansurum. Dedit abeuntibus in Viaticum bonam pecuniæ summam: deinde adiecit literas, quibus fidem faciebat, dimissos, quod ferre eos religionis causa Nobilitas nequiuisset. Ita Ibidem num. 66. & 67. Integrum tamen de horum Patrum innocentia testimonium inuenies apud P. Gredserum in libro aduersus Melchiorum Guldinastum Calumnianum replicatorem. cap. 2. pag. 19. Quod ne temporis lapsu cinerescat ad futurorum memoriam hic ad literam transcribere opera pretium duxi; & sic se habet.

Nos Sigismundus Rakoci Dei gratia Princeps Translyuaniæ, partium Regni Hungariæ Dominus, & ficularum Comes, &c. Significamus tenore præsentium, quibus expedit vniuersis; quod cum superioribus diebus Reuerendus Dominus

minus Ioannes Argenta Societatis IESV, antea in Transyl-
 uania Prouincialis in hoc Regnum Transyluanix eam ob
 causam venisset, vt à nobis, & subditis nostris in dicto Regno
 nostro Transyluanix, & partibus Hungariæ ditioni nostræ
 subiectis impetraret, in propria residentia suæ loca olim à D.
 Stephano Rege Poloniæ Magno Duce Lituaniæ ac Principe
 tunc memorati Regni Transyluanix fundata, simul cum re-
 liquibus Patribus, ac Magistris eiusdem Ordinis regredi lice-
 ret, eam rem in Comitijs Regni Claudiopoli ad decimum
 diem mensis Iunij præsentis anno celebratis, diu multisque
 agitatam numero, & multitudine Catholici ab aduersarijs
 eorum superati consequi non potuerunt. Vnde Nos præsen-
 tibus nostris testificamur, eosdem Patres Societatis IESV, vt
 bonos, & morum integritate graues viros ex suis Collegijs,
 bonisque non ob vllum delictum, aut notæ alicuius vitium,
 verum ad instantiam Romanæ & Catholicæ fidei contra-
 riam opinionem sequentium esse deturbatos, exclusos, & in
 alia loca demigrasse coactos: prout testificamur harum no-
 strarum vigore, & testimonio literarum mediante. Datum in
 Ciuitate nostra Coluscuar die 26. mensis Iunij, anno Domi-
 ni 1607. *Hucusque Principis Rakocij de virtute, ac innocentia Pa-
 trum Iesuitarum è Transyluania, Hereticorum astutijs, exulan-
 tium, celebre, ac perhonorificum testimonium.*